

Vlaanderen
verbeelding werkt

ZWARTE POPULIER (*Populus nigra*)

BASISEIGENSCHAPPEN

STANDPLAATS

- De zwarte populier is een lichtboomsoort.

BODEMSOORT

- De zwarte populier is geschikt voor alle bodemtypes, zolang er voldoende water is.
- Het is een typische soort van zachthout-ooibossen. Deze bossen kwamen vroeger van nature voor langs oevers van dynamische rivieren.

ECOSYSTEEDIENSTEN

REGULEREND

Bestuiving

- De zwarte populier is tweehuizig (er zijn aparte mannelijke en vrouwelijke bomen). Hij bloeit in Nederland in maart-april. De bloeiwijze is een 10 cm lang hangend katje, dat meestal voor het uitlopen van het blad verschijnt.
- Mannelijke bloemkatten hebben 6-30 paarse meeldraden. Ze vallen spoedig af na het loslaten van het stuifmeel. Vervolgens verspreidt de wind dat stuifmeel (= windbestuiving).
- De vrouwelijke katjes blijven na de bestuiving tot in mei en juni hangen. Dan springt de kortgesteelde, tweekleppige doosvrucht open. Zo komt het 3 × 1 mm grote zaad vrij. Dat zaad is omgeven door donzig pluis. Dat pluis voert het zaad ver op de wind mee. Lang niet alle pluis bevat echter een zaadje.
- De zwarte populier is samen met wilgen typerend voor het zachthoutooibos. Het zaad verspreidt zich stroomafwaarts. Het ontkiemt dan op de lijn van nat en droog. In het Gelderse Poortproject in Nederland kwam de zwarte populier spontaan tot ontkieming. Dat gebeurde tijdens het onderzoek gedaan naar waarom de plant zo slecht kiemt.

Vlaanderen
verbeelding werkt

ONDERSTEUNEND

Bodemvorming

- Deze soort kent een snelle bladvertering.

Kringloop van voedingsstoffen

CULTUREEL

Esthetische waarden

- De zwarte populier kan soms worden verward met de Canadapopulier.

Spirituele en culturele waarden

- Populieren en abelen komen al voor in Jacob van Maerlants 'Der Naturen Bloeme' (1270)
- De zwarte populier is vandaag de meest bedreigde boomsoort van Europa. Het verdwijnen van zijn habitat is de eerste reden. De tweede belangrijke oorzaak is de aanplanting van vele cultivars, en dan vooral de grootschalige keuze voor de hybride Canadapopulier.
- Bij ons waren alle natuurlijke groeiplaatsen van deze boomsoort verdwenen. Om de soort te redden startte men een herintroductieprogramma. Door het herstellen van de rivierdynamiek langs de Grensmaas kunnen er zich langs de Maas terug natuurlijke groeiplaatsen ontwikkelen. De aanplantingen gebeurden vooral in Dilsen-Stokkem. Vanuit deze aanplant vestigen zich nu nieuwe jonge zwarte populieren.

Mentale en lichamelijke gezondheid

- In de fytotherapie helpt deze boom voornamelijk als pijnstillend en urinedrijvend middel.
- Je vindt de zwarte populier onder andere terug in natuurmedicijnen bij rugpijn, sportblessures en zenuwpijn.
- Sommige bomen produceren zoveel pluis dat het lijkt of het sneeuwt. Mensen kunnen voor dit pluis allergisch zijn. Daarom bestaan de meeste rassen uit alleen maar mannelijke bomen.

Vlaanderen
verbeelding werkt

PRODUCEREND

Voedsel

- De bast kun je verpulveren tot een eetbare meelsoort.
- Insecten als de wilgenhoutrups, de horzelminder en de satijnvlinder gebruiken de zwarte populier als waardplant voor eitjes en voedsel voor de larven
- De zwarte populier is de winterwaardplant van de wollige slawortelluis, een luis die leeft op sla-, andijvie- en witloofwortels

Grondstoffen

- Het hout is redelijk zacht zodat het voor kleinere voorwerpen kan worden gebruikt, zoals klompen.
- In Groningen werd in een 18de-eeuwse beerput een speelpopje gevonden gemaakt uit het hout van de (zwarte) populier.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bronnen

- Maes, Bert (red.). Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen. Bert Maes, Utrecht, 2013.
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Zwarte_populier
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Wollige_slawortelluis
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Cultivar>
- <https://groenvanbijons.be/plant/zwarte-populier>
- <https://www.ecopedia.be/encyclopedie/ooibossen>
- <https://www.ecopedia.be/boom/zwarte-populier>
- <https://mens-en-gezondheid.infonu.nl/natuurgeneeswijze/121924-de-geneeskracht-van-zwarte-populier.html>
- <https://bomenwijzer.be/boom/171>